

Міністерство освіти і науки України

Державний заклад
«Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К. Д. Ушинського»
кафедра політичних наук і права
Центр соціально-політичних досліджень «Politicus»

**X ВСЕУКРАЇНСЬКА
НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ
З МІЖНАРОДНОЮ УЧАСТЮ**

**СУЧАСНА УКРАЇНСЬКА
ДЕРЖАВА:
ВЕКТОРИ РОЗВИТКУ
ТА ШЛЯХИ МОБІЛІЗАЦІЇ РЕСУРСІВ**

30 квітня 2026 р.

м. Одеса

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД
«ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ К. Д. УШИНСЬКОГО»
КАФЕДРА ПОЛІТИЧНИХ НАУК І ПРАВА
ЦЕНТР СОЦІАЛЬНО-ПОЛІТИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ «POLITICUS»**

**X ВСЕУКРАЇНСЬКА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА
КОНФЕРЕНЦІЯ
з міжнародною участю**

**СУЧАСНА УКРАЇНСЬКА ДЕРЖАВА:
ВЕКТОРИ РОЗВИТКУ ТА ШЛЯХИ
МОБІЛІЗАЦІЇ РЕСУРСІВ**

30 квітня 2026 року

м. Одеса

УДК 321(477)(063)

DOI: <https://doi.org/10.24195/UkrainianState2026-10>

*Рекомендовано до друку Вченою радою Університету Ушинського
(протокол від 28 травня 2026 року № 14)*

Сучасна українська держава: вектори розвитку та шляхи мобілізації ресурсів : матеріали X Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю, м. Одеса, 30 квітня 2026 року. Одеса : ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», Центр соціально-політичних досліджень «Politicus», 2026. 583 с.

Рецензенти:

Кокорев О. В., доктор політичних наук, доцент, в.о. завідувача кафедри журналістики, соціальних комунікацій і ІТ-права Державного університету Інтелектуальних технологій і зв'язку.

Петінова О. Б., доктор філософських наук, професор, професор кафедри філософських і соціологічних студій та соціокультурних практик ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»

Організаційний комітет конференції:

Наумкіна С. М. – доктор політичних наук, професор, завідувач кафедри політичних наук і права Університету Ушинського;

Музиченко Г. В. – проректор з наукової роботи, доктор політичних наук, професор, професор кафедри політичних наук і права Університету Ушинського;

Гедікова Н. П. – доктор політичних наук, професор, професор кафедри політичних наук і права Університету Ушинського;

Проноза І. І. – кандидат політичних наук, доцент, доцент кафедри політичних наук і права Університету Ушинського;

Каменчук Т. О. – кандидат політичних наук, доцент, доцент кафедри політичних наук і права Університету Ушинського;

Таску-Ставре М. – доктор політичних наук, професор, професор Бухарестського університету (Румунія);

Хевцуріані А. – доктор наук у сфері міжнародних відносин, професор факультету права та міжнародних відносин, Грузинський технічний університет (Грузія).

У збірнику матеріалів X Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю «Сучасна українська держава: вектори розвитку та шляхи мобілізації ресурсів» представлено результати наукових досліджень науково-педагогічних працівників, здобувачів вищої освіти, молодих науковців та практиків із вітчизняних і зарубіжних закладів вищої освіти та наукових установ, об'єднаних прагненням до осмислення актуальних викликів державотворення, суспільного розвитку та післявоєнної відбудови України.

Матеріали збірника охоплюють широкий спектр актуальних проблем сучасної політичної, правової, економічної та соціогуманітарної науки. У наукових доповідях і дослідженнях висвітлено питання розвитку та модернізації політичних інститутів і процесів сучасної держави, правових та економічних механізмів відбудови України, інформаційної безпеки та протидії гібридним загрозам в умовах глобальних трансформацій. Значну увагу приділено філософським засадам державотворення, соціальним практикам і менеджменту соціокультурного розвитку, а також питанням євроінтеграції, транскордонної співпраці, міжнародних партнерств і регіональних стратегій сталого розвитку в умовах сучасних політичних та соціальних змін.

Збірник відображає високий рівень наукової дискусії та міждисциплінарного підходу до аналізу суспільно-політичних процесів, сприяє розвитку наукової комунікації та міжінституційної співпраці. Матеріали конференції становлять практичний і науковий інтерес для дослідників, викладачів, здобувачів освіти, представників органів державної влади, місцевого самоврядування та фахівців у сфері політичних, правових, економічних і соціогуманітарних наук.

Матеріали подано в авторській редакції. За зміст та достовірність наведених фактів, цитат і даних відповідальність несуть автори.

Шувар Наталія, Закалик Галина	ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ПРОЯВУ УВАГИ РЕАБІЛІТОЛОГІВ-ПЕРШОКУРСНИКІВ В УМОВАХ ВІЙНИ	423
Янківська Анастасія	ІСТОРИЧНА КОНЦЕПЦІЯ МИХАЙЛА ГРУШЕВСЬКОГО ЯК ІДЕОЛОГІЧНИЙ ФУНДАМЕНТ УКРАЇНСЬКОГО ДЕРЖАВОТВОРЕННЯ	427
Chaban Nelya	BIOECONOMY AND BIOTECHNOLOGICAL ENTREPRENEURSHIP: THEORETICAL APPROACHES AND CONTEMPORARY INTERPRETATIONS	429
Krokhmal Oleksandr	UKRAINIAN MENTALITY BETWEEN TRADITION AND MODERNIZATION: A PHILOSOPHICAL ANALYSIS	434
Severynchuk Oleksii	EVERYDAY LIFE PRACTICES OF UKRAINIAN MIGRANTS ABROAD AS A FOCUS OF SOCIOLOGICAL RESEARCH: ADAPTATION, INTEGRATION AND CONFLICTS	436

СЕКЦІЯ 5. ЄВРОІНТЕГРАЦІЯ, ТРАНСКОРДОННА СПІВПРАЦЯ ТА МІЖНАРОДНІ ПАРТНЕРСТВА УКРАЇНИ

Андрусик Владислав	СТРАТЕГІЯ WINWIN ЯК ІНСТИТУЦІЙНА ОСНОВА ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНОГО ВЕКТОРУ ВІДБУДОВИ НАПІВПРОВІДНИКОВОЇ ІНДУСТРІЇ УКРАЇНИ	442
Бабіна Валентина	РЕГІОНАЛЬНІ СИСТЕМИ МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН ЯК СЕРЕДОВИЩЕ ФУНКЦІОНУВАННЯ ДИПЛОМАТИЧНОЇ СЛУЖБИ: СУЧАСНІ ВИКЛИКИ ДЛЯ УКРАЇНИ	446
Беньковський Сергій	ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНІ РЕФОРМИ ТА ЇХ ВПЛИВ НА ГРОМАДЯНСЬКЕ СУСПІЛЬСТВО УКРАЇНИ	449
Галіцян Ольга	ПРОГРОМАДСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ У ВИМІРАХ ІННОВАТИЗАЦІЇ ТА ЄВРОПЕЙСЬКОГО ЕДУКАЦІЙНОГО СТРАТЕГУВАННЯ	452
Гедікова Наталя	ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ДИПЛОМАТІЇ УКРАЇНИ В УМОВАХ ДИНАМІЧНИХ ЗМІН МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН	455
Громико Олександра	ВПЛИВ ПРАКТИКИ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ З ПРАВ ЛЮДИНИ НА АДМІНІСТРАТИВНЕ СУДОЧИНСТВО УКРАЇНИ	458
Даник Вадим	ПІДГОТОВКА ФАХІВЦІВ З НАВІГАЦІЙНОЇ ВАХТИ ДЛЯ ВІДНОВЛЕННЯ МОРСЬКОЇ ГАЛУЗІ УКРАЇНИ	461
Дерев'янку Ігор	ІНСТИТУЦІЙНА ТА БЕЗПЕКОВА АСИМЕТРІЯ У ВІДНОСИНАХ УКРАЇНИ З НАТО	463
Дидик Олександр	АНТИКОРУПЦІЙНА ПОЛІТИКА УКРАЇНИ: МІЖ ЗОВНІШНЬОЮ ОБУМОВЛЕНІСТЮ ЄС ТА ВНУТРІШНІМИ БЕЗПЕКОВИМИ ІМПЕРАТИВАМИ	466
Іванова Наталія Федосова Олександра	УКРАЇНА В КОНТЕКСТІ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ ТА МІЖНАРОДНИХ ПАРТНЕРСТВ У ФРАНКОМОВНОМУ НАУКОВОМУ ДИСКУРСІ (ANNUAIRE FRANÇAIS DE RELATIONS INTERNATIONALES)	470
Іванова Наталія Василега Софія	ТРАНСФОРМАЦІЯ ЧЕСЬКОЇ МОДЕЛІ ПІДТРИМКИ УКРАЇНИ В ДЗЕРКАЛІ ФРАНКОМОВНОЇ АНАЛІТИКИ (СІЧЕНЬ 2026 РОКУ)	474

chotyry-razy-menshyy-za-otsinku-poshyrenosti-koruptsii-rezultaty-doslidzhen/ (дата звернення: 04.04.2026).

5. Стадник А. У 2025 році в Україні зменшився рівень сприйняття поширеності корупції – опитування : вебсайт / Дзеркало тижня. 2026. 1 квіт. URL: <https://zn.ua/ukr/UKRAINE/u-2025-rotsi-v-ukrajini-zmenshivsja-riven-spriynjattja-poshyrenosti-koruptsiji-opituvannja.html> (дата звернення: 05.04.2026).

6. Хотин Р. Усі чотири українські Революції досягли мети : вебсайт / Радіо Свобода. 2025. 2 жовт. URL: <https://www.radiosvoboda.org/a/ukrayina-chotyry-revoljutsiyi-istorychne-znachennya/33546254.html> (дата звернення: 09.04.2026).

7. European Parliament. European Parliament resolution of 9 September 2025 on the 2023 and 2024 Commission reports on Ukraine (2025/2026(INI)) : вебсайт. Brussels, 2025. 9 Sept. URL: https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-10-2025-0175_EN.html (дата звернення: 08.04.2026).

8. Ukraine 2025 Report : Commission Staff Working Document : вебсайт / European Commission. Brussels, 2025. 4 Nov. 146 p. (SWD(2025) 759 final). URL: https://enlargement.ec.europa.eu/document/download/17115494-8122-4d10-8a06-2cf275eecd7_en?filename=ukraine-report-2025.pdf (дата звернення: 08.04.2026).

Іванова Н. Г.,

к. філол. н., доцент,

доцент кафедри міжнародних відносин

Національний університет «Острозька академія»

Федосова О. О.,

здобувачка першого (бакалаврського)

рівня вищої освіти

Національний університет «Острозька академія»,

м. Острог, Україна

**УКРАЇНА В КОНТЕКСТІ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ
ТА МІЖНАРОДНИХ ПАРТНЕРСТВ
У ФРАНКОМОВНОМУ НАУКОВОМУ ДИСКУРСІ
(*ANNUAIRE FRANÇAIS DE RELATIONS INTERNATIONALES*)**

У XXI столітті наука дедалі більше виходить за межі традиційних бібліотек, переміщуючись у цифровий простір. Одним із яскравих прикладів такої трансформації є платформа *CAIRN.INFO* [4], яка відкриває світ франкомовної наукової думки для дослідників з усього світу. Портал є великою франкомовною

електронною науковою базою даних, де зібрані різноманітні академічні роботи: книги, статті, збірники, наукові журнали, дослідницькі монографії, інтерв'ю з науковцями, есе та навіть кишенькові енциклопедії. Тематики робіт на платформі ґрунтуються на гуманітарній та соціальній науках, наприклад соціології, історії, психології, філософії, антропології, економіці, політології тощо. Окрім цього, є матеріали з права, управління, а також технічних та медичних наук.

Ідея створення проєкту сформувалася на основі дослідження Марка Мінона з Льєзького університету, присвячених впливу цифрових технологій на трансформацію видавничої справи. Прагнучи застосувати результати цих напрацювань у практичній площині, дослідник ініціював створення електронного порталу для наукових журналів у галузі гуманітарних і соціальних наук. Унаслідок цього у 2005 році було засновано платформу *CAIRN.INFO* зі статутним капіталом 542 000 євро. Проєкт реалізували Марк Мінон і Жан-Батист де Ватер у партнерстві з провідними франкомовними видавництвами *BELIN*, *DE BOECK*, *LA DÉCOUVERTE* та *ÉRÈS*. Первинно платформа об'єднувала каталоги видавництв-засновників, однак згодом її ресурсна база істотно розширилася й охопила каталоги понад 150 видавництв (приватних, державних і некомерційних). У 2006 році до проєкту долучилася *НАЦІОНАЛЬНА БІБЛІОТЕКА ФРАНЦІЇ*, а в подальші роки інші впливові видавничі структури, зокрема *PRESSES UNIVERSITAIRES DE FRANCE* у 2014 році та група *MADRIGALL* у 2020 році. Важливим етапом розвитку платформи став 2010 рік, коли *CAIRN.INFO* розширила формат представлених матеріалів, надавши можливість публікувати не лише журнальні статті, а й колективні збірники, книги, монографії та інші типи академічних видань. У 2022 році було запущено *CAIRN SCIENCES*, каталог якої охопив публікації з технічних і природничих наук. Вказана платформа, що є одним із провідних ресурсів франкомовної наукової комунікації, водночас пропонує матеріали англійською та іспанською мовами. Її функціонування поєднує відкритий доступ і модель передплати, що забезпечує широку доступність академічного контенту та ефективну інтеграцію цифрових технологій у сферу наукового знання.

Слід зазначити, що на платформі *CAIRN.INFO* представлений *ANNUAIRE FRANÇAIS DE RELATIONS INTERNATIONALES* [2], який є авторитетним франкомовним науковим щорічником, матеріали якого становлять важливе джерело для дослідження міжнародних відносин, безпекової політики та сучасних геополітичних процесів. Заснований у 1999 році Центром Фулідіда при Університеті Пантеон-Ассас, щорічник у 2008 році був відзначений премією Фонду Едуара Боннефу, яку присуджує Інститут Франції. Видання має

унікальний характер у франкомовному академічному просторі, оскільки не має прямих аналогів за тематичним охопленням і науковим рівнем. Підготовка *ANNUAIRE FRANÇAIS DE RELATIONS INTERNATIONALES* здійснюється редакційним комітетом під керівництвом професорів Жуліана Фернандеса та Жана-Венсана Олендра. Видання виходить щороку в червні, а всі матеріали проходять процедуру анонімного рецензування. У межах щорічника міжнародні відносини розглядаються в економічному, військовому, політичному та інших вимірах. Видання об'єднує міждисциплінарне коло авторів: науковців, дослідників, дипломатів, фахівців-практиків та експертів як французьких, так й іноземних. Структурно щорічник складається з двох основних частин: розділу *LES ÉTUDES*, присвяченого актуальним проблемам звітнього року, та *LES RUBRIQUES*, що охоплюють тематичні й географічні напрями під керівництвом профільних фахівців.

Щорічник також містить хронологію подій попереднього року та вибірккову бібліографію, що посилює його довідково-аналітичну цінність. Станом на 2026 рік серія *ANNUAIRE FRANÇAIS DE RELATIONS INTERNATIONALES* налічує 26 томів. Останній випуск (Volume XXVI) опубліковано під дещо оновленою назвою *L'ANNÉE DES RELATIONS INTERNATIONALES 2025–2026: LE TEMPS DES PUISSANCES DÉSHIBÉES*, однак він зберігає наступність із попередніми випусками. Говорячи про згадки України в *ANNUAIRE FRANÇAIS DE RELATIONS INTERNATIONALES* варто зазначити, що у перших його випусках українська проблематика не виступала самостійним об'єктом дослідження, а розглядалася переважно опосередковано у межах пострадянського простору, ініціатив ЄС (Східне партнерство) та окремих кризових ситуацій (Газові кризи чи Помаранчева революція). Війна Росії проти України, що розпочалася у 2014 році та набула форми повномасштабної агресії у 2022 році, істотно змінила характер наукового інтересу до української тематики. Унаслідок цього Україна стала одним із важливих об'єктів франкомовного аналізу міжнародної політики сьогодення.

Наприклад, у статті Патріка Алларда «*Les sanctions européennes à l'encontre de la Russie. La poursuite de la paix par d'autres moyens*» 2015 року проаналізовано санкційну політику Європейського Союзу щодо Росії [1]. Автор розглядає санкції як інструмент політичного тиску, спрямований на послаблення потенціалу держави-агресора, стримування подальшої ескалації та стимулювання пошуку дипломатичного врегулювання. Санкційний механізм ЄС у цьому контексті постає як багатовимірний інструмент, що поєднує кілька стратегічних функцій: сигналізування, стримування, примус і послаблення. Окрему увагу Патрік Аллард приділяє перспективам санкційної політики ЄС,

позиціям держав-членів та впливу обмежувальних заходів на європейські країни. Водночас автор фіксує наявні в експертному середовищі застереження щодо можливих ризиків надмірного економічного тиску, зокрема його потенційної здатності («груба економічна сила») спричинити подальшу агресивну реакцію Росії або дестабілізацію її економіки.

У новішому випуску щорічника стаття Жозіан Овре-Фінк «*La guerre en Ukraine au secours de la politique de sécurité et de défense commune?*» 2023 року присвячена аналізу повномасштабної війни Росії проти України як чинника актуалізації та потенційного перезапуску Спільної політики безпеки та оборони ЄС [3]. Авторка розглядає російську агресію як критичний виклик, що виявив недостатню готовність Європейського Союзу до війни високої інтенсивності на континенті. У статті виокремлено ключові проблеми європейської безпеки: слабкість стратегічного прогнозування, хронічне недофінансування оборонного сектору, нестачу озброєння, боєприпасів, резервів і сучасних військових технологій. Водночас авторка аналізує реакцію держав-членів ЄС, зокрема перегляд ними зовнішньої та оборонної політики, а також збільшення фінансування військової сфери. Як приклади наведено проголошення Німеччиною політики *Zeitenwende*, створення спеціального оборонного фонду обсягом 100 млрд євро та намір досягти показника 2 % ВВП на оборону; перегляд Францією закону про військове програмування з акцентом на підготовку до конфліктів високої інтенсивності; скасування Данією тридцятирічного винятку щодо участі у СПБО; а також вступ Фінляндії та Швеції до НАТО, що посилило координацію між ЄС і Північноатлантичним альянсом. Авторка доходить висновку, що, попри початкову невідповідність Європи до масштабної війни, криза безпекового порядку може стати імпульсом для реанімації Спільної політики безпеки та оборони. Водночас ефективність цього процесу залежить від здатності ЄС подолати структурні прогалини у власній системі безпеки, зміцнити стратегічну автономію та консолідувати підтримку України як одного з ключових чинників формування нового європейського геополітичного порядку.

Підсумовуючи, слід зазначити, що війна в Україні трансформувалася в один із провідних об'єктів франкомовних наукових досліджень, що яскраво ілюструють матеріали *ANNUAIRE FRANÇAIS DE RELATIONS INTERNATIONALES*. Її осмислення відбувається у широкому міждисциплінарному контексті, охоплюючи політичні, безпекові та економічні аспекти.

Література:

1. Allard P. Les sanctions européennes à l'encontre de la Russie : La poursuite de la paix par d'autres moyens. *Annuaire français de relations internationales*. Paris : Éditions Panthéon-Assas, 2015. P. 167–190. URL: <https://surl.li/tlixsx>.
2. Annuaire français de relations internationales. *CAIRN.INFO*. URL: <https://surl.li/cniufv>.
3. Auvret-Finck J. La guerre en Ukraine au secours de la politique de sécurité et de défense commune ? *Annuaire français de relations internationales*. Paris: Éditions Panthéon-Assas, 2023. P. 649–669. URL: <https://surl.li/ixtgh>.
4. *CAIRN.INFO* : portail de publications en sciences humaines et sociales. URL: <https://surl.lu/yoftsg>.

Іванова Н. Г.,

к. філол. н., доцент,

доцент кафедри міжнародних відносин

Національний університет «Острозька академія» ,

Василега С. Є.,

здобувачка першого (бакалаврського)

рівня вищої освіти

Національний університет «Острозька академія»,

м. Острог, Україна

ТРАНСФОРМАЦІЯ ЧЕСЬКОЇ МОДЕЛІ ПІДТРИМКИ УКРАЇНИ В ДЗЕРКАЛІ ФРАНКОМОВНОЇ АНАЛІТИКИ (СІЧЕНЬ 2026 РОКУ)

У сучасній науці міжнародних відносин дедалі більшого значення набуває дискурс-аналіз медійних джерел як інструмент виявлення трансформацій зовнішньої політики держав. Метою даного дослідження є комплексний аналіз франкомовних газетних матеріалів, опублікованих протягом січня 2026 року щодо Чехії за уряду Андрея Бабіша, зокрема в аспекті інституційного конфлікту між президентом і урядом. Звернення саме до франкомовного сегмента є принциповим, оскільки він відображає рецепцію чеського політичного курсу у ширший європейський дискурс, орієнтований передусім на аудиторію Європейського Союзу. Початок 2026 року став для Чеської Республіки періодом глибокої зовнішньополітичної турбулентності та інституційної кризи; центральною дослідницькою проблемою, що об'єднує аналізовані матеріали,

Наукове видання

Сучасна українська держава: вектори розвитку та шляхи мобілізації ресурсів : матеріали X Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю, м. Одеса, 30 квітня 2026 року. Одеса : ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», Центр соціально-політичних досліджень «Politicus», 2026. 583 с.

Опубліковано в авторській редакції